

De VPN behartigt de collectieve belangen van **allen** die een pensioen ontvangen van de Stichting Pensioenfonds Notariaat.

OPEN BRIEF

Den Haag, 16 maart 2023.

Aan de leden van de Eerste Kamer
van de Staten Generaal.

Geachte Senatoren,

Oproep: Eerste Kamer maak rechterlijke toets mogelijk in nieuwe pensioenwet

Afgelopen jaren is de DNB schromelijk te kort geschoten in haar toezicht op de pensioenfondsen. Actuarissen (verzekeringdeskundigen die beroepshalve risico's doorrekenen en evalueren) zijn daar al jaren zeldzaam helder over in hun beoordelingen. Het is daarom onverantwoord om in de nieuwe pensioenwet de toezichthoudende taak opnieuw bij de DNB te leggen zonder dat een rechterlijke toets mogelijk is. Temeer daar ook de individuele deelnemers en gepensioneerden in de nieuwe wet worden uitgesloten van bezwaar.

DNB en AFM hebben de afgelopen periode bewezen, het in hun toezicht gestelde vertrouwen niet te hebben waar gemaakt. Enige garantie dat dit in de toekomst anders zal zijn, is er niet. Een toetsing door de onafhankelijke rechter van hun besluiten moet daarom mogelijk blijven. Vandaar onze oproep: Eerste Kamer maak de rechterlijke toets mogelijk.

Waarover gaat het en wat is in het geding

Gepensioneerden en toekomstige gepensioneerden zijn ernstig tekort gedaan door te lage premies. Dit komt omdat vrijwel alle pensioenfondsen gebruik maken van art 128 lid 2 van de pensioenwet, de zogeheten 'gedempte premieregeling'. Dit wetsartikel staat toe dat pensioenfondsen minder dan de kostendekkende premie heffen. Het idee daarachter was dat de te heffen kostendekkende premie jaarlijks niet te sterk zou mogen variëren door de fluctuaties van de rente. Dit alles in de ijdele hoop dat door rentestijgingen op langere termijn

die premie wél op een kostendekkend niveau zal liggen en de premiedekkingsgraad dan wél ten minste 100 % zou bedragen.

De praktijk heeft echter totaal anders uitpakkt. Na 2014 is de rente eerst nog gedaald en daarna jarenlang helemaal niet gestegen. Dat betekent dat zonder dat daarvoor voldoende dekkende premie werd betaald, voor de werknemers wel volledige pensioenrechten werden opgebouwd. De sociale partners hadden hierbij het initiatief.

Werkgevers hebben veel baat bij te lage premies

Over het algemeen wordt het overgrote deel van pensioenpremies betaald door de werkgever en een veel kleiner deel door de werknemer. Helder is dat de werkgevers daardoor het meest profiteren van de te lage premies. De werknemer betaalt weliswaar ook een lagere premie, maar loopt daarmee wel risico voor zijn pensioen. De lagere premie voor de werkgever pakt volledig positief uit voor de balans van de werkgever. Dit systeem wordt al jaren gesanctioneerd door de pensioenfondsen met als motivatie de hierboven toegelichte ‘gedempte premieregeling’. Daarmee is een te lage dekking ontstaan om de pensioenrechten uiteindelijk te kunnen betalen. Dit is de reden dat de actuarissen (degenen die de risico's voor de fondsen moeten berekenen en evalueren) de vermogenspositie van de fondsen jarenlang als niet voldoende/onvoldoende/slecht en daarmee dus als onverantwoord hebben beoordeeld. In onze woorden: de pensioenfondsen maken zich schuldig aan onbehoorlijk en onrechtmatig bestuur.

Het voorbeeld ABP

Vrijwel alle pensioenfondsen blijken zo te werken. Vrijwel alle hebben jarenlang te weinig premie geheven. Illustratief is de situatie bij het ABP. Het verschil tussen de kostendekkende premie en de feitelijk geïncasseerde premie is in de jaren 2015-2021 gecumuleerd tot een bedrag van bijna 51,5 Miljard euro. Over die periode bedroeg de gemiddelde premiedekkingsgraad 56,73%. Onder de huidige regelgeving zou het nog jaren duren voordat dit percentage de 100% nadert. Maar de schade kán nog wel hersteld worden. Echter, onder de nieuwe pensioenwetgeving wordt de vermogensschade voor het ABP onherroepelijk! Wie daar voordeel van heeft is de overheid. Immers de deelnemers betalen slechts 30 % van de verschuldigde premie en de werkgever (=overheid) 70%. Dat betekent dat de overheid ruim 36 Miljard euro heeft ‘bespaard’. Onbegrijpelijk dat deze praktijk al jarenlang

voortduurt, ondanks het feit dat blijktens de actuariële verklaringen onder de jaarrekeningen de vermogenssituatie van het ABP bij voortduring slecht tot niet voldoende wordt beoordeeld.

Conclusie

Huidige en toekomstige gepensioneerden worden door de pensioenfondsen ‘bestolen’. De toezichthouders AFM en DNB hebben niet ingegrepen, ondanks gefundeerde en fundamentele negatieve beoordeling van de actuarissen. Het is daarom absoluut onaanvaardbaar dat DNB, ook nog als enige, de bevoegdheid krijgt de transities die onder het nieuwe pensioenstelsel nodig zijn, goed te keuren zónder enige rechterlijke toetsingsmogelijkheid. Zeker omdat ook de bezwaarmogelijkheid voor gepensioneerden en pensioengerechtigden wordt uitgesloten. De Eerste Kamer gaat over kwaliteit en rechtmatigheid van wetgeving. Vandaar de oproep: **Eerste Kamer maak rechterlijke toets mogelijk in nieuwe pensioenwet.**

Getekend, Den Haag, 16 maart 2023.

Mr. J. Ruijgh, waarnemend voorzitter,

Mr. N.P.C. van Wijk, secretaris.